

RAPORT
z badania oceny zajęć dydaktycznych (OZD) przeprowadzonych na
Wydziale Filozofii i Nauk Społecznych
w roku akademickim 2023/4

A. Informacje wstępne:

1. **podstawa prawna sporządzenia raportu** (Zarządzenia nr 212 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 24 października 2023 r. w sprawie procedury oceny zajęć dydaktycznych na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu)
2. **opis celu i zakres raportu** (ocena zajęć dydaktycznych – ankiety i komentarze, sformułowanie rekomendacji, analiza działań podjętych w celu podniesienia jakości kształcenia),
3. **okres badawczy**,
4. **narzędzia badawcze** (opis ankiety, skali ocen),
5. **zmienne** (o ile wystąpiły), które mogą wpłynąć na wyniki ankiety (np. zmiany organizacyjne, utworzenie lub likwidacja kierunku studiów).

B. Wyniki badań ankietowych:

1. **dane podstawowe:**
 - a) liczba udostępnionych ankiet 39705
 - b) liczba wypełnionych ankiet 7907

2. zwrotność ankiet w danym okresie badawczym:

LP.	KLUCZOWE PARAMETRY OCENY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH	DANE JEDNOSTKI
1	Zwrotność dla jednostki: wartość w % - odsetek respondentów	19,91%
2	Zwrotność dla jednostki: zmiana procentowa względem poprzedniego pomiaru - wzrost/bez zmian/spadek	7,97%
3	Zwrotność dla jednostki względem UMK - powyżej/tak samo/poniżej	19,65%
4	Zwrotność dla jednostki względem wartości pożądanej: 20% (rok 2023) - powyżej/tak samo/poniżej	-0,45%

**Obok podania danych procentowych należy daną komórkę wypełnić kolorem zgodnie z uzyskanym wynikiem.*

3. średnia ocena dla jednostki

LP.	KLUCZOWE PARAMETRY OCENY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH	DANE JEDNOSTKI
5	Średnia ocena dla jednostki: wartość - średnia ocena	4,64
6	Średnia ocena dla jednostki: zmiana procentowa względem poprzedniego pomiaru - wzrost/bez zmian/spadek	0,86%
7	Średnia ocena dla jednostki względem UMK - powyżej/tak samo/poniżej	-1,06%

8	Średnia ocena dla jednostki względem wartości pożądanej: 4,65 (rok 2023) - powyżej/tak samo/poniżej	-0,21%
---	--	--------

*Obok podania danych liczbowych należy daną komórkę wypełnić kolorem zgodnie z uzyskanym wynikiem.

4. porównanie wyników ankiet w odniesieniu do trzech ostatnich pomiarów

Czynnik/rok akademicki	2023/2024	2022/2023	2021/2022	2020/2021
Zwrotność	19,91%	18,50%	20,72%	18,56%
Ogólna ocena zajęć	4,64	4,60	4,63	4,61
Ocena prowadzącego	4,68	4,64	4,66	4,63
Ocena osiągniętych efektów uczenia	4,61	4,53	4,58	4,57
Prowadzący był zawsze przygotowany do zajęć	4,69	4,69	4,70	4,67
Prowadzący efektywnie wykorzystywał czas przeznaczony na zajęcia	4,56	4,55	4,59	4,56
Prowadzący wykazywał właściwy poziom kultury osobistej	4,73	4,75	4,77	4,76
Prowadzący był dostępny dla studentów na konsultacjach	4,73	4,73	4,73	4,68
Program zajęć zawarty w sylabusie został w całości zrealizowany	4,65	4,65	4,67	4,66
Zajęcia zostały zrealizowane w sposób jasny i zrozumiały	4,52	4,49	4,54	4,52
Zostałem/zostałam oceniona zgodnie z kryteriami zdefiniowanymi w sylabusie przedmiotu	4,72	4,63	4,64	4,60
Treść zajęć i sposób ich prowadzenia umożliwiały osiągnięcie zawartych w sylabusie efektów uczenia się	4,56	4,51	4,58	4,57

*Obok podania danych liczbowych należy daną komórkę wypełnić kolorem zgodnie z uzyskanym wynikiem (w odniesieniu do poprzedniego pomiaru).

5. ocena zajęć dydaktycznych w poszczególnych katedrach

Katedra/Jednostka*	2023/2024	2022/2023	2021/2022	2020/2021
Instytut Psychologii	5	5	—	—
Dziekanat Wydziału Filozofii i Nauk Społecznych, Administracja Wydziału Filozofii i Nauk Społecznych	4,86	4,81	4,77	4,33
Katedra Filozofii Społecznej, Instytut Filozofii	4,83	4,76	4,77	4,31
Katedra Badań Przestrzeni Informacyjnej, Instytut Badań Informacji i Komunikacji	4,82	4,75	4,77	4,79
Katedra Filozofii Praktycznej, Instytut Filozofii	4,81	4,62	4,68	4,81
Katedra Psychologii Społecznej i Środowiskowej, Instytut Psychologii	4,79	4,65	4,79	4,83
Katedra Historii Filozofii, Filozofii Systematycznej i Etyki, Instytut Filozofii	4,77	4,73	4,69	4,80
Katedra Mediów Drukowanych i Cyfrowych, Instytut Badań Informacji i Komunikacji	4,76	4,68	4,67	4,74

.Obecnie brak jednostki	4,7	4,52	4,54	4,52
Katedra Badania Jakości Życia i Socjologii Stosowanej, Instytut Socjologii	4,69	4,71	4,74	4,73
Instytut Nauk Pedagogicznych	4,67	4,66	4,66	4,62
Katedra Socjologii Zmian Społecznych, Instytut Socjologii	4,59	4,54	4,59	4,55
Katedra Psychologii Klinicznej i Neuropsychologii, Instytut Psychologii	4,59	4,6	4,69	4,60
.Pracownik innej jednostki	4,55	4,53	4,49	4,49
Katedra Badań nad Nauką i Szkolnictwem Wyższym, Instytut Socjologii	4,55	4,52	4,51	4,38
Katedra Ekologii Społecznej, Instytut Socjologii	4,55	4,4	4,56	4,67
Katedra Badań Kultury, Instytut Socjologii	4,54	4,39	4,69	4,80
Katedra Logiki, Instytut Filozofii	4,51	4,5	4,63	4,58
Katedra Komunikacji, Mediów i Dziennikarstwa, Instytut Badań Informacji i Komunikacji	4,51	4,48	4,60	4,59
Katedra Psychologii Poznawczej i Porównawczej, Instytut Psychologii	4,36	4,36	4,45	4,69
Katedra Kognitywistyki, Instytut Badań Informacji i Komunikacji	4,35	4,2	4,32	3,96
Instytut Socjologii	4,33	3,67	4,50	4,78

*W razie potrzeby dodać kolejne wiersze.

**Obok podania danych liczbowych należy daną komórkę wypełnić kolorem zgodnie z uzyskanym wynikiem (w odniesieniu do poprzedniego pomiaru).

6. dziesięciu najwyżej ocenianych nauczycieli akademickich, którzy spełniają dwa kryteria: 20% zwrotności i minimum 20 wypełnionych kwestionariuszy

L.p.	Dane pracownika	Katedra/jednostka	Średnia ocena	Zwrotność odpowiedzi
1.	Kubiak-Skrzyńska Magdalena mgr	Obecnie brak jednostki	4,99	22,56%
2.	Główczewski Michał dr	Katedra Psychologii Społecznej i Środowiskowej, Instytut Psychologii	4,97	23,32%
3.	Domeracki Piotr dr hab.	Katedra Historii Filozofii, Filozofii Systematycznej i Etyki, Instytut Filozofii	4,94	23,14%
4.	Brzuzy Grzegorz dr	Obecnie brak jednostki	4,93	37,50%
5.	Lepczyński Krzysztof dr	Katedra Badania Jakości Życia i Socjologii	4,93	28,21%

		Stosowanej, Instytut Socjologii		
6.	Jaranowski Marcin dr hab.	Katedra Filozofii Praktycznej, Instytut Filozofii	4,92	31,42%
7.	Knieć Wojciech dr hab.	Katedra Ekologii Społecznej, Instytut Socjologii	4,92	29,63%
8.	Palczewski Rafał dr hab.	Katedra Logiki, Instytut Filozofii	4,91	24,09%
9.	Brodzińska-Mirowska Barbara dr hab.	Katedra Komunikacji, Mediów i Dziennikarstwa, Instytut Badań Informacji i Komunikacji	4,91	35,84%
10.	Wieniecki Krzysztof mgr	Katedra Badań Przestrzeni Informacyjnej, Instytut Badań Informacji i Komunikacji	4,91	25,96%

7. **analiza wyników ankiet** (w tej części prosimy o analizę, wskazanie przyczyn i efektów, bez wniosków)

a) **poziom zwrotności odpowiedzi** (np. przyczyny wzrostu/spadku, informacje zwrotne od studentów dot. samego badania),

Zwrotność ankiet na Wydziale jest wyższa niż zwrotność na UMK. Jest też wyższa niż rok wcześniej.

b) **wyniki pomiaru w odniesieniu do trzech wcześniejszych** (np. tendencje wzrostowe/spadkowe i ich przyczyny, czynniki wpływające na zmianę)

Wzrost zwrotności ankiet o prawie 8% w odniesieniu do poprzedniego badania dają nadzieję, że działania promocyjne na UMK dotyczące jakości kształcenia są skuteczne.

C. Komentarze:

1. **liczba komentarzy**

Komentarze	Brak oceny	Ocena niska 1-2,99	Ocena przeciętna 3-3,99	Ocena wysoka 4-5
Jawne 1351	2	90	89	1170
Ukryte 93	3	23	17	50

2. **analiza komentarzy** (w tej części prosimy o analizę, wskazanie przyczyn i efektów, bez wniosków)

- a) elementy praktyki dydaktycznej doceniane przez studentów,
- Studenci doceniają wiedzę, zaangażowanie i kulturę osobistą pracowników. Duże znaczenie ma tzw. otwartość wykładowców. Zwracają też uwagę na pozytywny wpływ (na efekty kształcenia) różnych form pomocy dydaktycznej, np. prezentacji, filmów. Wydaje się zatem istotne, aby prowadzący nie tylko zapoznawali się z oceną zajęć, które prowadzi, ale też

czerpali pomysły na uatrakcyjnienie zajęć od osób osiągających najlepsze wyniki w OZD.

a) wskazane przez studentów bieżące problemy wymagające działań naprawczych:

- *Jakie były najczęstsze krytyczne uwagi?*
Najczęściej powtarzane uwagi krytyczne dotyczyły sensowności umieszczania danego przedmiotu w siatce zajęć. Sporo miejsca w komentarzach zajmuje też sposób (niesprawiedliwy, zdaniem studenta) oceniania.
- *Czy powtarzają się kategorie problemów, a jeżeli tak, to jakie?*
O ile uwagi pozytywne można podsumować „świetne zajęcia, wspaniały prowadzący”, to problemy, które studenci sygnalizują, zdecydowanie trudniej skategoryzować. Na pewno jednak, można powiedzieć, że studenci piszą o tym, że zajęcia są niepotrzebne, że są niesprawiedliwie oceniane.

D. Rekomendacje i działania usprawniające:

1. zrealizowane w ciągu ostatniego roku

- *ile przedmiotów/programów studiów zostało przeanalizowanych, zmienionych (w jakim zakresie) w wyniku negatywnych komentarzy studentów?*
- *jakie kroki podjęto w celu poprawy efektywności organizacji zajęć (np. zmiana godzin, formy zajęć)?*
- *jakie zmiany wprowadzono w harmonogramie zajęć lub organizacji pracy na wydziale w odpowiedzi na uwagi studentów?*
- *jakie były wyniki działań na rzecz zwiększenia zwrotności ankiet? Czy działania takie jak współpraca z samorządem studenckim i wykorzystanie mediów społecznościowych przyniosły zauważalne efekty?*
- *jakie konkretne działania podjęto i jakie wyniki uzyskano w obszarze promocji Wydziału?*

Wyniki badania oceny zajęć dydaktycznych realizowanego w roku 2022/2023 były punktem wyjścia dla przeglądu wszystkich programów studiów prowadzonych na WFiNS, jak również innych działań o charakterze projakościowym, tj. usprawnienie procesu planowania zajęć na prowadzonych kierunkach, zmiany lokalizacji zajęć, utworzenie pokoi socjalnych oraz pokoi wyciszeń, realizacja szkoleń metodycznych dla kadry akademickiej, rozpoczęto współpracę z interesariuszami odnośnie możliwości realizacji praktyk i staży.

Wprowadzono konkretne zmiany programów na kilku kierunkach studiów:

Dziennikarstwo i komunikacja społeczna, studia II stopnia

Zmiana dotyczy wycofania z programu zajęć „Filozofia dialogu i komunikacji”, ponieważ prowadzący je przeszedł na emeryturę, i zastąpienie ich zajęciami: „Perswazja i manipulacja” prowadzonymi przez pracowniczkę etatową. Ponadto wprowadzono zmianę formy zajęć z wykładu na konwersatorium z „Psychologii internetu” na wniosek prowadzącej.

-Architektura Informacji

Wprowadzone dla kierunku 'architektura informacji' zmiany zarówno dla I i II stopnia mają charakter porządkowy:

Dla I stopnia studiów zmiany dotyczą tylko semestru VI - zwiększono możliwość wyboru przedmiotów opcjonalnych przez studentów (dodano dwa nowe zajęcia: „Bazy danych” i „Warsztaty sketchingu”), na prośbę prowadzących wycofano część wykładową zajęć „Otwarte inicjatywy społeczne” oraz

zmniejszono o połowę liczbę godzin wykładu „Współczesne kierunki badań” (obszary tam realizowane były powielane na innych przedmiotach),

Dla II stopnia studiów zmiany dotyczą zamiany formy kształcenia laboratoryjnej na ćwiczeniową dla zajęć „Wprowadzenie do psychologii mediów” oraz „Trening menedżerski” oraz usunięto możliwość realizacji na I semestrze zajęć „Warsztaty sketchingu” (którą przeniesiono do zajęć fakultatywnych na III roku AI I stopnia).

Pedagogika specjalna oraz pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna

Weryfikacja i zmiany programów wynikają z obowiązku wynikającego z zakończenia pierwszego pełnego cyklu kształcenia; uwzględniono potrzeby zgłaszane przez studentów oraz wykładowców; dostosowanie programu do potrzeb rynku pracy: wyodrębniono przedmioty, które uprawniają studentów do nauczania etyki.

Pedagogika, studia II stopnia

Dostosowanie programu do potrzeb studentów w kierunku wzmocnienia oferty przedmiotów o praktycznym charakterze; wzmocnienie elastyczności programu przez wprowadzenie nauczania hybrydowego; dostosowanie programu do potrzeb rynku pracy: wskazanie przedmiotów do wewnętrznej certyfikacji.

Socjologia, studia I stopnia

Zmiany w programie studiów socjologii idą przede wszystkim w trzech kierunkach: 1) większa praktyczność zajęć (więcej godzin dla zajęć o charakterze projektowym i laboratoryjnym); 2) mniej zajęć teoretycznych (np. Historia socjologii); 3) zajęcia fakultatywne nie definiowane sztywno w planie studiów i przesunięte w dużej mierze na drugi i trzeci rok.

Podczas całego roku zachęcano studentów i studentki do udziału w badaniu, także bezpośrednio zaproszenia kierowali nauczyciele akademicki, prowadzący zajęcia.

W zakresie promocji należy wskazać na wysoki poziom zaangażowania wszystkich pracowników, zatrudnionych na Wydziale, którzy angażując się w działania rekrutacyjne, promocyjne, budowali także silną markę Wydziału oraz jego coraz wyraźniejszą tożsamość jako jednostki doskonale kształcącej oraz mocnego ośrodka naukowego.

L.p.	Rekomendacja*	Podjęte działania	Poziom realizacji	Efekty i rezultaty (także powody niezrealizowania)
1.	Propozycja zmiany systemu oceniania przez Uczelnianą Radę ds. Jakości Kształcenia w celu zwiększenia zwrotności ankiet	Udział w projekcie Doskonałość Dydaktyczna Uczelni, którego celem było weryfikacja wszystkich narzędzi pomiaru, zaplanowanych w SDA na UMK	Zrealizowana	Wypracowanie nowych rozwiązań dotyczących badań jakości kształcenia na UMK, które został przyjęte Uchwałą Nr 45 Senatu UMK z dnia 24 października 2023 r. w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
2.	Realizacja kursów wspierających	W ramach działań Uczelni oraz	Zrealizowana/ w kontynuacji	Utrzymanie wysokiej oceny jakości zajęć

	kompetencje dydaktyczne nauczycieli oraz wzmacnianie poczucia sprawczości studentów w procesie poprawy jakości kształcenia	Wydziału (wybranych instytutów) prowadzono szkolenia dydaktyczne dla nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na wydziałowych kierunkach		dydaktycznych (dane na podstawie oceny zajęć dydaktycznych w roku 2023/2024)
3.	Ewaluacja programów studiów ze szczególnym uwzględnieniem sylabusów	Działanie zrealizowane w związku z przeprowadzonymi akredytacjami na kierunkach – socjologia, medioznawstwo, psychologia. Obecnie trwa przegląd pozostałych programów kształcenia – w związku z planowanymi akredytacjami na kolejnych kierunkach oraz w oparciu o badania systemu SDA - ocenę zajęć dydaktycznych, badania losów absolwentów oraz satysfakcji studentów i pracowników	Zrealizowana/ w trakcie realizacji	Pozytywna ocena kształcenia przyznana przez Polską Komisję Akredytacyjną
4.	Weryfikacja metod i sposobów prowadzenia zajęć przez nauczycieli w zakresie oceny możliwości realizacji zaplanowanych efektów uczenia się	Prowadzone są hospitacje zajęć nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia. Elementem hospitacji jest ocena sylabusu, w którym uwzględniono sposoby weryfikacji efektów uczenia się	W trakcie realizacji	Pozytywnie ocenione zajęcia prowadzone przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia na kierunkach

5.	Angażowanie studentów w działania badawcze i społeczne prowadzone przez nauczycieli w celu wsparcia procesu kształcenia i rozwoju naukowego studentów	Formalne i nieformalne działania mające na celu podniesienie świadomości i wiedzy w zakresie jakości kształcenia i roli studentów w systemie.	Kontynuowane/ w trakcie realizacji	Udział studentów we wszystkich komisjach zajmujących się kształceniem i jakością kształcenia.
----	---	---	------------------------------------	---

*W razie potrzeby dodać kolejne wiersze.

2. zaplanowane do realizacji w kolejnym roku

Lp.	Rekomendacja*	Działanie	Osoby odpowiedzialne	Planowany termin realizacji
1.	Wprowadzanie zmian w programach studiów prowadzonych na kierunkach WFiNS (m.in. praca socjalna)(<i>opisać zakres</i>)	Kontynuowane	Rady Dyscyplin	Marzec 2025 r.
2.	Przetestowanie (na Wydziale (lub też na innych)) drugiej ankiety (wersja 2.0) opracowywanej, przez interdyscyplinarny zespół z WFiNS, od trzech lat.	Kontynuowane	Dr hab. Ditta Baczała prof. UMK Prof. dr hab. Tomasz Kupś Dr hab. Maciej Trojan prof. UMK	Koniec roku akademickiego 2024/2025
3.	Powołanie Rad Interesariuszy dla każdego z prowadzonych kierunków	Nowe	Zespół dyrektorski	Koniec roku akademickiego 2024/2025
4.	Celem wzmocnienia praktycznego aspektu procesu kształcenia, wzmocnienie kontaktów z otoczeniem społecznym i gospodarczym przez np. prowadzenie wizyt studyjnych i	Kontynuowane	Dyrekcje Instytutów	Koniec roku akademickiego 2024/2025

	spotkań z interesariuszami.			
5.	Szkolenia dla osób studiujących dotyczących zadań i roli systemu jakości kształcenia na Uczelni	Nowe	Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia Prodziekan ds. organizacyjnych i kształcenia Prodziekan ds. studenckich Wydziałowy Samorząd Studentów	Koniec roku akademickiego 2024/2025
6.	Przygotowanie propozycji zmian w zakresie formuły przygotowywania i „obrony” prac dyplomowych (INP)	Nowe	Koordynacja – dr hab. Violetta Kopińska, prof. UMK, w zadaniu uczestniczą wszystkie pracowniczki i pracownicy Instytutu.	Koniec roku akademickiego 2024/2025
7.	AI w programach studiów	Nowe		Koniec roku akademickiego 2024/2025

*W razie potrzeby dodać kolejne wiersze.

E. Wnioski końcowe (syntetyczne przedstawienie wniosków wynikających z OZD)

1. *całościowe podsumowanie wyników ankiet i komentarzy,*
 2. *wskazanie kluczowych parametrów oceny zajęć dydaktycznych*
 3. *wskazanie najważniejszych zalet i atutów dotyczących jakości kształcenia,*
 4. *wskazanie największych trudności i problemów wymagające szczególnej uwagi, wskazanie przyczyn ich występowania, planowanych środków zaradczych.*
1. Zwrotność ankiet na Wydziale jest nie tylko wyższa niż rok wcześniej, ale jest wyższa niż zwrotność na całym Uniwersytecie – to pozwala mieć nadzieję, że pomiar OZD staje się narzędziem przyczyniającym się w coraz większym stopniu poprawie jakości kształcenia. Zdecydowanie pozytywna treść większości komentarzy pokazuje, że większość studentów wypełniająca ankiety jest zadowolona z zajęć, które odbywają się na Wydziale.
 2. Średnia ocena na Wydziale to 4,64 – jest ona wyższa niż rok wcześniej. Ocena ta jednocześnie jest niższa niż średnia ocena na UMK (4,69) oraz niższa od wartości pożądanej (4,65).
 3. Największym atutem pomiaru OZD jest zwiększenie świadomości wykładowców i studentów dotyczącej czynników, które kształtują i poprawiają proces dydaktyczny.
 4. Największą trudnością w analizie pomiaru OZD jest stosowanie tych samych kryteriów do zajęć, które się bardzo różnią (np. mała seminaryjna grupa, w której – co też pokazuje badanie OZD – tworzy się relacja między prowadzącym a studentami, a wykład prowadzony dla bardzo dużej grupy). Trudno nie odnieść też wrażenia, że sporo komentarzy (zwłaszcza tych negatywnych) jest nacechowana emocjonalnie. Należy dążyć do takiej formy ankiet, w której rzeczywiście byłyby oceniane zajęcia, a nie ich prowadzący.